

Sygn. akt: I C 176/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Alicja Pniewska,

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2024 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Województwu Warmińsko-Mazurskiemu

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 25.000 (dwadzieścia pięć tysięcy) zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 176/22

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na jego rzecz kwoty 9.519.857,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 lipca 2021r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że jako spółka zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej złożyła wniosek o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...). Przedmiotem projektu była rozbudowa istniejącej farmy fotowoltaicznej (...) i (...). Wskazane przedsięwzięcie polegało na budowie farmy fotowoltaicznej (...), takim oznaczeniem zamiennie posługiwano się, określając inwestycję. Inwestycja, którą chciała zrealizować powodowa spółka była komplementarna z innymi przedsięwzięciami już realizowanymi, tj. z projektem (...) Nowo złożony projekt stanowił rozbudowę istniejącej już inwestycji. Powód podniósł, że pozwany miał od początku świadomość, że nowy projekt bezpośrednio wykorzystywać będzie produkty bądź rezultaty innego projektu. Złożony wniosek pozytywnie przeszedł weryfikację warunków formalnych zgodnie z § 10 ust. 4 regulaminu konkursu. W efekcie

oceny formalno-merytorycznej, która była kilkustopniowa, wniosek powoda został wybrany do dofinansowania. Powód wskazał, że w dniu 29 kwietnia 2020 r. zawarł z pozwanym umowę o dofinansowanie projektu „Rozbudowa farmy fotowoltaicznej (...) i Wilkowo (...) zlokalizowanej na działkach nr (...)”, nr umowy (...), a także aneks do umowy. Inwestycja miała polegać na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z przyłączeniem energetycznym i stacją transformatorową o mocy 1,99985 MW. Strona powodowa podała, że inwestycja została w całości zrealizowana z jej środków własnych. Przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową, pozwany powziął wątpliwości w zakresie dokonanej uprzednio oceny wniosku powoda i przystąpił do działań mających na celu rozwiązanie umowy. Działania te zostały podjęte pomimo braku jakiegokolwiek kontroli realizacji umowy i osiągniętych przez powódkę rezultatów. Pozwany uznał, że warunki przyłączenia nr (...) nie mogły stanowić podstawy do ubiegania się o dofinansowanie inwestycji, gdyż zostały przedstawione w toku oceny projektu nr (...)

Powodowa spółka podniosła, że posiadała warunki przyłączenia nr (...) z dnia 14 czerwca 2013 r., w oparciu o które mogła dokonać przyłączenia do sieci elektroenergetycznej elektrowni (...) o mocy 1 MW oraz warunki przyłączenia z tego samego dnia o nr (...), w oparciu o które mogła dokonać przyłączenia do sieci elektroenergetycznej elektrowni (...) o mocy 1 MW. W dniu 25 stycznia 2016 r. wydano powodowi warunki przyłączenia nr (...), które zaktualizowano dnia 19 lutego 2018 r., zwiększając moc przyłączenia do 2 MW (2000 kW). Dzięki warunkom przyłączenia nr (...) strona powodowa posiadała przyłącze, które wypełniało zobowiązanie powoda wynikające z umowy i regulaminu. Kolejnymi warunkami przyłączenia były warunki z dnia 24 marca 2020 r. o nr (...), zaktualizowane dnia 13 października 2020 r. oraz warunki nr (...) z dnia 21 czerwca 2021 r., w oparciu o które dostatecznie dokonano przyłączenia do sieci elektrowni fotowoltaicznej (...)

Pismem z dnia 15.02.2021 r. powód poinformował pozwanego o odbiorze farmy fotowoltaicznej przez Państwową Straż Pożarną i uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie wydanego przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego. Kolejno, pismem z dnia 24 marca 2021r. pozwany poinformował powoda o podjęciu decyzji o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie projektu. Jako przyczynę podał złożenie lub przedstawienie Instytucji Zarządzającej RPO WiM w ramach realizacji projektu nieprawdziwe, podrobione lub poświadczające nieprawdę albo niepełne dokumenty i informacje w celu uzyskania dofinansowania, zgodnie z § 23 ust. 2 pkt 6 umowy. Pozwany wskazał, że powód na etapie weryfikacji warunków formalnych przedłożył warunki przyłączenia wraz z aktualizacją, które zostały wystawione z datą ważności wskazującą na ich aktualność, mimo że posiadał pełną wiedzę na temat wykorzystania przedłożonych warunków w innym projekcie realizowanym w ramach innego konkursu wprowadzając pozwanego w błąd, co do możliwości podłączenia planowanej instalacji do sieci elektroenergetycznej, na podstawie warunków złożonych wraz z pierwotnym wnioskiem o dofinansowanie.

W ocenie strony powodowej, sam fakt przedłożenia wskazanych warunków w innym postępowaniu nie dyskwalifikował możliwości przedstawienia tych samych warunków w postępowaniu kolejnym. Świadczy o tym fakt, że finalnie farma fotowoltaiczna (...) została podłączona do sieci w tym samym miejscu, w którym była uprzednio podłączona farma fotowoltaiczna (...) i (...) do stacji transformatorowej nr (...). Powód nie zgodził się ze stanowiskiem pozwanego, jakoby przedstawił dokumenty zmierzające do uzyskania pozytywnej oceny projektu, które to dokumenty były niezgodne ze stanem faktycznym. Powód składając wniosek o dofinansowanie złożył oświadczenie w przedmiocie istnienia możliwości przyłączenia planowanej inwestycji fotowoltaicznej do sieci elektroenergetycznej. Zdaniem strony powodowej, fakt że dysponowała warunkami przyłączenia, oznacza że istniała możliwość podłączenia farmy fotowoltaicznej do sieci elektroenergetycznej, w związku z czym w niniejszej sprawie brak jest podstaw, aby złożone przez nią oświadczenie uznać za nierzetelne, czy nieprawdziwe. Powód uważa, iż zasadnicze znaczenie ma okoliczność, że beneficjent spełnił wymagania Regulaminu Projektu, gdyż na moment ubiegania się o dofinansowanie posiadał warunki przyłączenia, w oparciu o które istniała możliwość budowy przyłącza i przyłączenia do stacji transformatorowej, która się nie zmieniła i jest tą samą stacją, do której przyłączenie deklarowano od początku. W ocenie powoda, nie był on zobowiązany do przedłożenia warunków przyłączenia potwierdzających, że po rozbudowie farmy fotowoltaicznej, możliwe będzie podłączenie instalacji o łącznej mocy 4 MW. Przedsięwzięcie, na które uzyskał dofinansowanie wymagało jedynie wykazania możliwości podłączenia instalacji o mocy 2 MW.

Dalej powód podniósł, że nie miał wpływu na treść przedstawionej mu do podpisu umowy. Wzory umowy opracowywał pozwany, a powodowi przysługiwała jedynie możliwość całkowitego odstąpienia od podpisania umowy. Zdaniem powoda zastosowana przez pozwanego podstawa rozwiązania umowy jest nieprawidłowa, albowiem § 23 ust. 2 pkt 6 umowy odnosi się do czynności wykonywanych przez powoda w ramach realizacji umowy. Powód podniósł, że pozwany winien na etapie aplikowania o środki odrzucić wniosek, gdyż posiadał takie same dokumenty zarówno w momencie oceny wniosku, jak i w momencie złożenia oświadczenia o rozwiązaniu umowy.

Podsumowując swoje stanowisko, strona powodowa wskazała, że w toku realizacji projektu nie przedstawiła żadnych dokumentów i informacji, które kwalifikowały umowę do jej rozwiązania, nie zaistniały także żadne okoliczności zmieniające warunki realizacji zadania. Zachowanie należytej staranności po stronie pozwanego generowało konieczność oceny złożonej przez powoda dokumentacji na etapie rozstrzygnięcia o zasadności przyznania dofinansowania, a nie po jej przyznaniu i podpisaniu umowy na realizację. Brak dołożenia należytej staranności może obciążać jedynie pozwanego. Powodowi nie można zarzucić braku zachowania obowiązujących procedur w toku realizacji umowy o dofinansowanie, gdyż wszelkie działania znajdowały oparcie w warunkach umowy i procedurach obowiązujących u pozwanego. W ocenie powoda, pomiędzy stronami istnieje stosunek prawny w postaci ważnej umowy o dofinansowanie przedmiotowego projektu. Powód uważa, iż rozwiązanie umowy nastąpiło wbrew prawu i treści umowy. Podniósł, że wykonał umowę w terminie, w związku z czym należy mu się wskazywana w pozwie kwota dofinansowania (pozew k. 4-19).

W odpowiedzi na pozew **pozwany Województwo Warmińsko-Mazurskie** wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że przedmiotem niniejszej sprawy jest projekt realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie nr (...) z dnia 29.04.2020 r. rozwiązanej zgodnie z jej § 23 ust. 2 pkt 6 przez Województwo Warmińsko-Mazurskie w marcu 2021 r. z powodu przedłożenia IZ informacji i dokumentów nieprawdziwych, poświadczających nieprawdę, niepełnych, mających na celu uzyskanie dofinansowania. Istota sprawy sprowadza się do ustalenia czy strona powodowa ma prawo do wypłaty dofinansowania, w tym do ustalenia czy zaistniały podstawy do rozwiązania umowy o dofinansowanie, tj. czy powód przedstawił IZ dokumenty i informacje nieprawdziwe, poświadczające nieprawdę, niepełnie w celu uzyskania dofinansowania, a mianowicie:

1. czy powód w konkursie przeprowadzonym w 2019 r., przedłożył prawidłowy dokument (warunki przyłączeniowe) czy też posłużył się dokumentem, który był podstawą realizacji innego projektu i nie mógł stanowić podstawy finansowania i realizacji, w konsekwencji rozwiązanej umowy o dofinansowanie;
2. czy powód zgodnie z zawartą umową, w tym świetle obowiązujących przepisów prawa, mógł realizować projekt nr 2 na podstawie nowych warunków przyłączeniowych czy też powinien był realizować projekt zgodnie ze zaktualizowanymi warunkami przyłączeniowymi nr 15 przedstawionymi w konkursie i stanowiącymi załącznik do umowy o dofinansowanie;

W ocenie pozwanego warunki przyłączeniowe nr (...) z dnia 19.02.2018r. (warunki nr 15) zrealizowane zostały w ramach projektu (...) i nie mogły stanowić równocześnie podstawy do realizacji projektu (...). Zaktualizowane warunki przyłączeniowe nr 15 stanowią integralną część umowy o dofinansowanie. W ocenie pozwanego przedłożone wraz z pozwem warunki przyłączeniowe nr (...) z dnia 21.06.2021r. (warunki przyłączeniowe nr 21), na podstawie których powód twierdzi, że zrealizował projekt, nie zostały przedstawione w ww. konkursie, a także nie składano wniosku o aneks do umowy w zakresie tych warunków. Pozwany podkreślił, że posłużenie się przez powoda dokumentami już wykorzystanymi, doprowadziło do konieczności realizowania na jego podstawie umowy o dofinansowanie, a tym samym uniemożliwiło prawidłową realizację projektu nr 2, zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie. W świetle powyższego nie istnieje prawna możliwość wypłaty dofinansowania powodowi, albowiem byłoby to niezgodne z przepisami prawa i warunkami umowy o dofinansowanie.

Dalej, pozwany zakwestionował roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i wysokości wskazywanej w pozwie kwoty, a także zaprzeczył wszystkim twierdzeniom i zarzutom wyszczególnionym w pozwie. Wskazał, że powodowa spółka nie wykazała żadnego dowodu potwierdzającego poniesienie wydatków, w tym wydatków w wysokości i zgodnie z zakresem, jaki zaakceptował jej pozwany w ramach umowy o dofinansowanie. Pozwany stoi na stanowisku, iż umowa została rozwiązana skutecznie i zaprzecza twierdzeniom pozwu, jakoby pozwany zobowiązany był do wypłaty dotacji. Strona powodowa nie wykazała i nie udowodniła przy tym, że poniosła wydatki, które spełniają zasady kwalifikowalności określone w umowie o dofinansowanie (odpowiedź na pozew k. 240-283v.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) ogłosiła w 2016 r. konkurs w ramach, którego możliwe było dofinansowanie projektów polegających na realizacji farm fotowoltaicznych o mocy do 2 MW. Strona powodowa złożyła projekt nr (...). W ramach powyższego konkursu powód przedłożył warunki przyłączeniowe nr (...) i nr (...) z 14 czerwca 2013 r. Powód w dniu 22.12.2017 r. zawarł umowę o dofinansowanie powyższego projektu, w ramach której warunki przyłączeniowe nr (...) i nr (...) stanowiły jej załącznik.

Powód posiadał warunki przyłączenia sieci elektroenergetyczne nr (...) z dnia 14 czerwca 2013 r. o mocy przyłączeniowej 1000 kW oraz warunki przyłączenia nr (...) z dnia 14 czerwca 2013 r. o mocy przyłączeniowej 1000 kW. Do warunków przyłączenia nr (...) nie została podpisana umowa o przyłączenie i warunki straciły ważność z dniem 14.09.2015 r. Umowa o przyłączenie na podstawie warunków nr (...) została rozwiązana aneksem do umowy dnia 27.02.2018 r.

W dniu 25 stycznia 2016 r. wydano powodowi warunki przyłączenia nr (...) o mocy przyłączeniowej 1000 kW. Powód pismem z dnia 19 stycznia 2018 r. wniósł do operatora o wydanie jednych wspólnych warunków przyłączeniowych, które połączyłyby warunki nr (...) i nr (...). Warunki przyłączeniowe nr (...) zostały zaktualizowane dnia 19 lutego 2018 r., określono moc przyłączenia na 2000 kW. W dniu 12 kwietnia 2018 r. Energa-Operator S.A. dokonała na podstawie warunków przyłączenia nr (...) przyłączenia instalacji realizowanej w ramach projektu nr (...). Elektrownia ta funkcjonowała pod nazwą (...).

W dniu 24 marca 2020 r. wydano powodowi warunki przyłączenia nr (...) o mocy przyłączeniowej 2000 kW. Następnie w dniu 13 października 2020 r. dokonano aktualizacji warunków przyłączenia. Powyższe warunki przyłączenia nie zostały zrealizowane, albowiem powód nie przedłożył dokumentów potwierdzających wykonanie zobowiązań z ww. umowy.

(dowód: warunki przyłączenia k. 119-121v., aktualizacja nr 1 warunków przyłączenia k. 122, warunki przyłączenia k. 123-124, aktualizacja nr 1 warunków przyłączenia k. 125, dokumenty w segregatorze załącznik nr 1: regulamin konkursu nr RPWM.04.01.00-IŻ.00-28-002/16, załącznik nr 45: pismo (...) S.A z dnia 09 czerwca 2021 r.; załącznik nr 45 e: pismo (...) S.A. z dnia 28.10.2015 r, załącznik nr 38: oświadczenie o przyłączeniu z dnia 12.04.2018r., załącznik nr 39: umowa o przyłączenie nr (...) wraz z załącznikiem – harmonogramem, załącznik nr 41 - aneks nr(...), załącznik nr 45 g – pismo powoda z dnia 19.01.2018 r.)

W 2018 roku Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) ogłosiła konkurs, w ramach którego możliwe było dofinansowanie projektów polegających na realizacji farm fotowoltaicznych o mocy do 2 MW.

Regulamin konkursu nr (...) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) Oś priorytetowa (...) Efektywność energetyczna, Działanie (...) Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwany dalej Regulaminem określał zasady ogłaszania konkursu, warunki uczestnictwa w konkursie, sporządzania wniosku, sposób i formę składania wniosku, termin dostarczenia wniosku, sposób dokonywania oceny wniosku, zakres i sposób poprawiania lub uzupełniania wniosku, sposób podejmowania decyzji o przyznaniu dofinansowania oraz procedurę odwoławczą. Przystąpienie do konkursu

było równoznaczne z akceptacją przez wnioskodawcę postanowień niniejszego Regulaminu (§ 1 ust. 1 i ust. 3 regulaminu).

Zgodnie z § 3 ust. 1 regulaminu przedmiotem konkursu są projekty, które są zgodne z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014- 2020 w obrębie Osi Priorytetowej (...) Efektywność energetyczna, Działanie(...) Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

W ramach przedmiotowego konkursu mogły być dofinansowane m.in. budowa, rozbudowa oraz przebudowa infrastruktury (w tym zakup niezbędnych urządzeń) mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej z odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji wykorzystujących energię słońca (np. kolektory słoneczne, fotowoltaika) - do 2 MWe/MWth (§ 3 ust. 2 zadanie 2).

Stosownie do § 4 ust. 1 projekty realizowane w ramach konkursu musiały być zgodne z zasadami określonymi w Wytycznych Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata (...).

W § 4 ust. 12 wskazano zasady, zgodnie z którymi należało realizować projekty – wszystkie wydatki w ramach projektów rozliczane są na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków. W pkt 2) a) podano wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu, tj. przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci, stanowiące integralną część projektu, niezbędną dla osiągnięcia celów projektu. Przyłącze rozumiane było jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci do 5% wydatków kwalifikowanych oraz do 1 km maksymalnie.

Za skuteczność złożenia dokumentacji aplikacyjnej w toku procedury ubiegania się o dofinansowanie odpowiedzialność ponosili wnioskodawcy. Oznaczało to w szczególności, że wnioskodawcy, chcąc otrzymać wsparcie finansowe, zobowiązani byli zapoznać się z wymaganymi dokumentami, w tym z (...) (...) i jego założeniami, jak również z innymi dokumentami adresowanymi do wszystkich zainteresowanych oraz dokumentami określającymi sposób wypełniania wniosku o dofinansowanie i załączników, a także powinni skrupulatnie przestrzegać szczegółowych zasad sporządzania dokumentacji aplikacyjnej (§ 9 ust. 11).

Weryfikacja warunków formalnych opisana została w § 10 regulaminu. Weryfikacja warunków formalnych nie miała charakteru oceny projektu i nie była prowadzona w oparciu o kryteria wyboru projektów przyjęte przez (...).

W związku z tym, że warunki formalne w odniesieniu do wniosku o dofinansowanie nie były kryteriami wyboru projektów. Wnioskodawcy w przypadku pozostawienia jego wniosku bez rozpatrzenia, nie przysługiwał protest w rozumieniu art. 53 Ustawy wdrożeniowej (ust. 3). Weryfikacja przeprowadzana była przez dwóch pracowników instytucji organizującą konkurs (zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”), w oparciu o listę sprawdzającą do weryfikacji warunków formalnych, stanowiącą załącznik do Regulaminu (ust. 4). Na etapie weryfikacji warunków formalnych dopuszczalne było dwukrotne uzupełnienie wniosku (ust. 6). W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków formalnych lub oczywistych omyłek IOK wzywał Wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w terminie 7 dni licząc od dnia następującego po dniu wysłania wezwania drogą elektroniczną na adres e-mail wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Niezłożenie pierwszego uzupełnienia wniosku w ww. terminie powodowało pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia (ust. 7). Uzupełnieniu podlegają wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu wysłanym do wnioskodawcy (ust. 8). Wnioskodawca był informowany pismem o pozostawieniu jego wniosku bez rozpatrzenia z powodu nieuzupełnienia wniosku lub niepoprawienia w nim oczywistych omyłek w wyznaczonym

terminie (ust. 11). Projekty spełniające warunki formalne miały zostać przekazane do oceny formalno-merytorycznej (ust. 13).

Zgodnie z § 11 ust. 1 wnioski, które pozytywnie przeszły weryfikację warunków formalnych były poddawane ocenie formalno-merytorycznej. Niespełnienie co najmniej jednego z kryteriów merytorycznych ogólnych (obligatoryjnych) oraz specyficznych (obligatoryjnych) powodowało negatywną ocenę wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z art. 53 ustawy wdrożeniowej (ust. 24).

W sytuacji, gdy kwota alokacji przeznaczona na konkurs została wyczerpana, do wnioskodawcy miało zostać wysłane pismo informujące o umieszczeniu projektu na liście rezerwowej (§ 12 ust. 3).

Stosownie do § 13 ust. 1 wnioskodawca zobligowany był do określenia wartości docelowych wskaźników produktu rezultatu możliwych do realizowania w ramach danego typu projektu.

Regulamin zawierał następujące załączniki: Wzór wniosku o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...), Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...), Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) na etapie oceny i realizacji projektu, Wzór Karty weryfikacji warunków formalnych wyboru projektów konkursowych, Wzór Listy sprawdzającej do weryfikacji warunków formalnych wyboru projektów konkursowych, Wzór Karty oceny kryteriów formalnych wyboru projektów konkursowych (obligatoryjnych), Wzór Karty oceny kryteriów merytorycznych ogólnych (obligatoryjnych) i specyficznych (obligatoryjnych) wyboru projektów konkursowych, Wzór Listy sprawdzającej do weryfikacji kryteriów merytorycznych ogólnych (obligatoryjnych) i specyficznych (obligatoryjnych) wyboru projektów konkursowych, Wzór Karty oceny kryteriów merytorycznych punktowych wyboru projektów konkursowych, Wzór Karty oceny kryteriów merytorycznych premiujących wyboru projektów, Karta z definicjami kryteriów wyboru wraz z warunkami formalnymi, Regulamin Komisji Oceny Projektów, Wzór Listy sprawdzającej do umowy/uchwały o dofinansowanie projektu, Wzór Umowy o dofinansowanie projektu, Wzór Aneksu do umowy o dofinansowanie, Instrukcja zabezpieczania umowy o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...).

W załączniku nr 3 do regulaminu konkursu instrukcji wypełniania załączników, wskazano, że warunki przyłączeniowe są obligatoryjne dla wnioskodawców ubiegających się o instalację OZE podłączone do sieci elektroenergetycznej.

(dowód: regulamin konkursu nr (...) k. 36-48, lista załączników do Regulaminu k. 48v., dokumenty w segregatorze – załącznik nr 14: instrukcja wypełniania załączników)

Działanie (...) dotyczyło wspierania wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Wsparciem mogły zostać objęte w szczególności inwestycje w budowę/przebudowę jednostek o mniejszej mocy wytwarzania – instalacji wykorzystujących energię słońca (np. kolektory słoneczne, fotowoltaika) – do 2 MWe/MWth (kod interwencji 010). W przypadku inwestowania przez beneficjentów w instalacje wykorzystywane do wytwarzania energii elektrycznej, mogła ona być wytwarzana na potrzeby własne, jak również z możliwością sprzedaży do sieci. Jeżeli projekt zakładał przyłączenie do sieci, warunkiem uzyskania dofinansowania było posiadanie przez beneficjenta ważnych technicznych warunków przyłączenia wszystkich ujętych w projekcie źródeł wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznej. W przypadku tego rodzaju projektów, dofinansowanie mogło obejmować również przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci i stanowić integralną część projektu, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu.

(dowód: dokumenty w segregatorze – załącznik nr 4: szczegółowy opis osi priorytetowej Efektywność Energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) z dnia 28 maja 2018r.)

Powód w dniu 04 stycznia 2019 r. złożył wniosek nr RPWM.04.02.00-28-0031/18 o dofinansowanie projektu. Wskazał, że planowana inwestycja polegać będzie na rozbudowie naziemnej elektrowni fotowoltaicznej wraz z przyłączem energetycznym i stacją trafo o mocy do 1,99985 MW, zlokalizowanej na działkach nr (...) obręb (...). Jako zakres projektu podał m.in. moduły fotowoltaiczne – 5.405 szt., stacja trafo – 1 szt., przyłącze energetyczne 1 szt. Jako główny cel projektu wskazał zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym poprzez zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 1,99985 MW w miejscowości Wilkowo do dnia 30 czerwca 2021 r. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu złożonym przez powoda, nowa instalacja miała być przyłączona do sieci odrębnym, nowym przyłączem. Wnioskodawca w Sekcji V pkt A wniosku wskazał, że projekt będzie realizował m.in. wskaźnik: długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii – opis wskaźnika zakładał budowę nowego przyłącza do sieci elektroenergetycznej o długości 998 metrów. Wnioskodawca złożył również realizację wskaźnika związanego z budową nowej jednostki wytwarzania energii elektrycznej z OZE. W szczegółowym opisie zakresu rzeczowego, jako roboty budowlane powód określił: budowę elektrowni fotowoltaicznej wraz z przyłączem energetycznym i stacją trafo o mocy 1999,98 kW

Pismem z dnia 17 czerwca 2019 r. pozwany wezwał do uzupełnienia braków wniosku, m.in. przez złożenie umowy przyłączeniowej do sieci energetycznej, a w przypadku braku – warunków przyłączeniowych. Powód w piśmie z dnia 24 czerwca 2019 r. wskazał jako dodatkowe załączniki „umowę przyłączeniową do sieci z adnotacją, że przedłożono”.

Następnie powód w dniu 25.06.2019 r. wystąpił do Energa-Operator S.A. z wnioskiem nr (...) o określenie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej w zakresie zwiększenia mocy elektrowni fotowoltaicznej(...) z 2 MW do 4 MW. W odpowiedzi na wniosek (...) S.A., w dniu 17.12.2019 r. odmówiła określenia warunków przyłączenia i zawarcia umowy o przyłączenie dla elektrowni fotowoltaicznej Wilkowo (...) w zakresie zwiększenia mocy przyłączeniowej o 1,995 MW (z 2,0 MW do 3,995 MW) w związku z brakiem technicznych możliwości przyłączenia elektrowni do sieci o wnioskowanej mocy.

Pozwany pismem z dnia 26 czerwca 2019 r. wezwał ponownie powoda do uzupełnienia braków wniosku. Powód w piśmie z dnia 01 lipca 2019 r. przedłożył zaktualizowane warunki przyłączeniowe nr (...) z dnia 19 lutego 2018 r.

(dowód: wniosek o dofinansowanie projektu k. 28-35, dokumenty w segregatorze - załącznik nr 19 szczegółowy opis zakresu rzeczowego, załącznik nr 22: pismo pozwanego z dn. 17.06.2019r.; pismo powoda z 24.06.2019r., załącznik nr 45: pismo (...) S.A z dnia 09 czerwca 2021 r., wniosek powoda do (...) S.A. z 25.06.2019r., załącznik nr 45u: pismo Energa z 17.12.2019r., załącznik nr 23: pismo pozwanego z 26.06.2019r., załącznik nr 24: pismo powódki z 01.07.2019r.)

Pismem z dnia 19 sierpnia 2019 r. pozwany zwrócił się do powoda o dostarczenie dokumentu jednoznacznie określającego możliwość przyłączenia do sieci projektowanej instalacji. W odpowiedzi powód w piśmie z 26 sierpnia 2019r. wyjaśnił, że warunki przyłączeniowe nr (...) oraz (...) zostały zrealizowane i dotyczą istniejącej instalacji, natomiast warunki nr (...) z dnia 19 lutego 2018r. dotyczą bieżącej instalacji o mocy 2 MW, a łączna moc wszystkich warunków wynosi 4 MW.

(dowód: dokumenty w segregatorze – załącznik nr 29: pismo pozwanego z 19.08.2019r., załącznik nr 29: pismo powódki z 26.08.2019r.)

Pismem z dnia 17 kwietnia 2020 r. poinformowano powoda, iż Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w O. przygotował umowę o dofinansowanie nr (...) dotyczącą projektu pn. „Rozbudowa farmy fotowoltaicznej (...) i (...) zlokalizowanej na działkach nr (...) obręb (...)”.

(dowód: pismo pozwanego k. 49-49v.)

W dniu 29 kwietnia 2020 r. strony zawarły umowę o dofinansowanie projektu „Rozbudowa farmy fotowoltaicznej (...) i (...) zlokalizowanej na działkach nr (...) obręb (...)” nr (...).

W § 1 umowy zamieszczono definicje określeń użytych w umowie. Zgodnie z pkt 55) zakończenie finansowe realizacji to data poniesienia ostatniego wydatku w projekcie (dotyczy wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych).

Umowa określała szczegółowe zasady i warunki, na jakich miało być dokonywane przekazywanie, wykorzystanie i rozliczanie wydatków kwalifikowanych w ramach projektu określonego szczegółowo we wniosku o dofinansowanie projektu nr (...), stanowiącego załącznik nr 1 do umowy (§ 2 ust. 1). Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie oraz w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy (§ 2 ust. 2). Zobowiązał się także do osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu projektu. Ich niezrealizowanie lub neutrzymanie mogło oznaczać nieprawidłowość i skutkować rozwiązaniem umowy (§ 2 ust. 10). Całkowita wartość projektu wynosi 14.758.056,60 zł. Wydatki kwalifikowane projektu wynoszą 11.998.420 zł. Dofinansowanie na realizację projektu wynosi 9.598.736 zł, co stanowi 80 % wydatków kwalifikowanych projektu, współfinansowanie UE (§ 2 ust. 5 i 6).

Stosownie do § 3 ust. 1 umowy ocena kwalifikowalności wydatków dokonywana była na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie, jak również w trakcie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu. Na każdym z wymienionych etapów ocena kwalifikowalności wydatków dokonywana była niezależnie i na każdym z nich kwalifikowalność wydatków mogła zostać zakwestionowana.

Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu w pełnym zakresie, z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, zgodnie z umową i jej załącznikami. Obowiązki beneficjenta wynikały z uregulowań systemu realizacji programu, w szczególności z umowy, przepisów unijnych i krajowych, wytycznych, instrukcji. Beneficjent ponosił pełną odpowiedzialność za prawidłowość realizacji projektu, zgodnie z systemem realizacji programu. Jednocześnie podpisując umowę wyraził zgodę na stosowanie dokumentów wchodzących w zakres systemu realizacji programu (§ 5 ust. 1-2).

Beneficjent oświadczył, iż zdaje sobie sprawę z faktu dysponowania środkami publicznymi oraz konieczności odpowiedniego ich wydatkowania na zasadach określonych w systemie realizacji programu, w szczególności zgodnie z ustawą o finansach publicznych (§ 5 ust. 4).

Beneficjent zawierając umowę zobowiązał się do stosowania Wytycznych wskazanych w § 1 pkt 54, w tym m.in. Wytycznych w zakresie trybu wyboru projektów na lata (...); Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata (...) (§ 5 ust. 8).

Zgodnie z § 8 ust. 5 umowy IZ RPO WiM mogła wstrzymać przekazanie dofinansowania w przypadku: wszczęcia/prowadzenia czynności kontrolnych przez podmioty określone w § 18 ust. 1 (pkt 2); uzasadnionego podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości w projekcie (pkt. 4). Przekazanie beneficjentowi płatności końcowej miało nastąpić w przypadku niewystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 5 (§ 8 ust. 6).g

Beneficjent zobowiązany był do zachowania trwałości projektu na zasadach określonych w art. 71 Rozporządzenia ogólnego i Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata (...) (§ 19).

W § 22 umowy wskazano, iż beneficjent może dokonywać zmian w projekcie pod warunkiem ich zgłoszenia w formie pisemnej Instytucji Zarządzającej RPO WiM, nie później niż na 1 miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji projektu oraz uzyskania pisemnej akceptacji IZ RPO WiM w terminie 15 dni roboczych od dnia zgłoszenia z zastrzeżeniem ust. 3 i ust. 4. W przypadku wprowadzenia zmian skutkujących istotną modyfikacją treści wniosku o dofinansowanie przyjętego do realizacji, IZ mogła wymagać od beneficjenta przekazania aktualizacji wniosku o dofinansowanie.

Stosownie do **§ 23 ust. 2 umowy** Instytucja Zarządzająca RPO WiM mogła rozwiązać umowę bez wypowiedzenia jeżeli: beneficjent wykorzystał przekazane środki finansowe, w całości lub w części, na cel inny niż określony w

projekcie, niezgodnie z umową i systemem realizacji programu, o którym mowa w art. 6 ustawy wdrożeniowej, niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych lub pobrał środki nienależnie lub w nadmiernej wysokości (pkt 2); **beneficjent złoży lub przedstawi Instytucji Zarządzającej RPO WiM w ramach realizacji projektu nieprawdziwe, podrobione, przerobione lub poświadczające nieprawdę albo niepełne dokumenty i informacje w celu uzyskania dofinansowania (pkt 6)**. W przypadku rozwiązania umowy beneficjent nie miał prawa do dofinansowania tej części wydatków, która odpowiada prawidłowo zrealizowanej części projektu i zobowiązany był do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania beneficjentowi dofinansowania w terminie i na rachunki wskazane przez IZ RPO WiM (§ 23 ust. 3).

Rozpoczęcie realizacji projektu ustalono na dzień 1 lipca 2020r., z kolei datę zakończenia finansowego realizacji podano 30 czerwca 2021r. (§ 4 ust. 1).

(dowód: umowa nr RPWM.04.01.00-IZ.00-28- (...) -00 wraz z załącznikami k. 50-84, aneks nr RPWM.04.01.00-IZ.00-28- (...) -01 do umowy nr RPWM.04.01.00-IZ.00-28- (...) -00 z zał.- k. 85-117 v., poświadczenie podpisu – k. 118)

Stosownie do wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata (...) właściwa instytucja podczas procesu wyboru projektów zobowiązana została do przestrzegania zasad: przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania, równego traktowania wnioskodawców, rozumianego jako zakaz stosowania regulaminu konkursu w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych wnioskodawców oraz dokonywania przez IOK zmian regulaminu konkursu, które miałyby taki skutek.

(dowód: dokumenty w segregatorze - załącznik nr 9: wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata (...))

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata (...) z dnia 21 grudnia 2020r., projekt kwalifikował się do dofinansowania, jeżeli spełniał łącznie co najmniej następujące przesłanki: (...) b) jest zgodny z PO oraz SZOOP i regulaminem konkursu oraz dokumentacją dotyczącą projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym (...). IZ PO mogło określić w SZOOP lub regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym szczegółowe warunki kwalifikowalności projektów w ramach danego PO, które musiały być spójne z warunkami i procedurami określonymi w Wytycznych. Fakt, że dany projekt kwalifikował się do dofinansowania w ramach PO nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne (5.2).

Stwierdzenie naruszenia zasady trwałości oznaczało konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości. Naruszenie zasady trwałości następowało m.in. gdy nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów (5.3).

Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana była przede wszystkim w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie beneficjenta. Punktem wyjścia dla weryfikacji kwalifikowalności wydatków na etapie realizacji projektu był zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu dokonywana była ocena kwalifikowalności planowanych wydatków. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie projektu nie oznaczało, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu, zostaną poświadczone, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego). Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków miała być prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta umową o dofinansowanie projektu oraz wynikających z przepisów prawa. Wydatkiem kwalifikowanym był wydatek spełniający łącznie następujące warunki: został faktycznie poniesiony, jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, jest zgodny z PO i SZOOP,

został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu, jest niezbędny do realizacji celów projektu, został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, został należycie udokumentowany (6.2).

(dowód: dokumenty w segregatorze – załącznik nr 8: Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata (...))

Powód pismem z dnia 22 czerwca 2020 r. wniósł o wyrażenie zgody na zmianę zakresu rzeczowego projektu tj. zmianę w zakresie ilości i mocy jednostkowych paneli fotowoltaicznych wchodzących w skład instalacji. Pozwany wyraził zgodę na zaproponowane zmiany. Pismem z dnia 08 września 2020 r. wezwał powoda do złożenia kolejnej aktualizacji zaktualizowanych warunków przyłączeniowych nr (...). Powód przedłożył kopie wniosku do (...) SA. o aktualizację warunków przyłączeniowych nr (...) z dnia 24 marca 2020 r. Pismem z dnia 2 października 2020 r. pozwany wezwał powoda do złożenia dokumentów, na podstawie których miał być realizowany projekt. Powód poinformował pismem z dnia 22 października 2020 r., że zaktualizowane warunki przyłączeniowe nr (...) straciły ważność po 2 latach, tj. 19 lutego 2020 r. Dlatego powód wystąpił o nowe warunki i otrzymał warunki przyłączeniowe nr (...) z dnia 24 marca 2020 r.

(dowód: pismo powoda z dnia 22.06.2020 r. - k. 128, pismo pozwanego z dnia 06.07.2020 r. – k. 129, dokumenty w segregatorze: załącznik nr 43 d- pismo pozwanego z dnia 06.09.2020 r., załącznik nr 43 d –pismo powoda z dnia 29.09.2020 r, załącznik nr 43 e - pismo pozwanego z dnia 02.10.2020 r., załącznik nr 43 f- pismo powoda z dnia 22.10.2020 r.)

W piśmie z dnia 17 grudnia 2020r. pozwany poinformował powoda, iż z analizy zebranych w sprawie dokumentów wynika, że beneficjent aplikując o dofinansowanie na realizację niniejszego projektu przedłożył wniosek o dofinansowanie wraz z aktualizacją nr 1 z 19.02.2018 r. warunków przyłączenia nr (...) z 25.01.2016, wskazując przy tym, że pierwszy etap inwestycji, tj. projekt nr (...) został zrealizowany na warunkach przyłączeniowych z 14.06.2013r. o nr: (...) i (...). Pozwany wskazał, że dołączone warunki przyłączenia nr (...) nie pozwalały na przyłączenie planowanej inwestycji do sieci elektroenergetycznej gdyż zostały już zrealizowane w projekcie nr (...). Poinformowano powoda o wszczęciu procedury rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu nr (...).

(dowód: pismo pozwanego z dn. 17.12.2020r. k. 132-132v.)

W dniu 28 grudnia 2020 r. powód przedłożył pozwanemu wniosek o płatność nr (...) na kwotę 9.519.857,19 zł. Wniosek zawierał oświadczenie, iż we wniosku o płatność nie pominięto żadnych istotnych informacji, ani nie podano nieprawdziwych informacji, które mogłyby wpłynąć na ocenę prawidłowości realizacji projektu oraz prawidłowości finansowego i rzeczowego postępu w realizacji projektu.

(dowód: dokumenty w segregatorze – załącznik nr 49: wniosek o płatność)

W dniu 24 marca 2021 r. pozwany rozwiązał bez wypowiedzenia umowę nr (...). Jako podstawę rozwiązania podano § 23 ust. 2 pkt 6 umowy, zgodnie z którym, jeżeli beneficjent złoży lub przedstawi Instytucji Zarządzającej RPO WiM w ramach realizacji projektu nieprawdziwe, podrobione, przerobione lub poświadczające nieprawdę albo niepełne dokumenty i informacje w celu uzyskania dofinansowania, IŻ RPO WiM może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia. W piśmie wskazano, iż w przedmiotowej sprawie wystąpiły powyższe przesłanki. Podano, że w wyniku analizy dokumentacji projektu nr (...) oraz przeprowadzonej w dniu 26.11.2018r. kontroli na miejscu, stwierdzono, iż warunki nr (...) zostały już przedstawione przez beneficjenta na moment ubiegania się o wsparcie w ramach innego konkursu nr (...). Projekt ten został zrealizowany 12.04.2018 r., a więc jeszcze przed datą aplikowania o dofinansowanie na projekt nr (...). W piśmie pozwany podniósł, iż beneficjent przedkładając wykorzystane w innym projekcie warunki przyłączeniowe nr (...) ubiegając się o dofinansowanie w ramach projektu nr (...) przedstawił dokumenty i

oświadczenia wprowadzające OIK w błąd, co do aktualności przedłożonych dokumentów oraz możliwości podłączenia planowanej instalacji do sieci elektroenergetycznej.

(dowód: rozwiązanie bez wypowiedzenia k. 141-144v.)

(...) S.A. pismem z dnia 23 kwietnia 2021 r. poinformowała powoda (w odpowiedzi na pismo powoda z dnia 02 kwietnia 2021 r.), że istnieje możliwość przyłączenia elektrowni (...) po wcześniejszym trwałym odłączeniu od sieci przyłączonej elektrowni (...) ((...) i (...)).

Dnia 21 czerwca 2021 r. wydano powodowi warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej nr (...) o mocy przyłączeniowej 2000 kW, dotyczące elektrowni fotowoltaicznej PV Wilkowo III. W pkt 7.2.1 warunków wskazano, że stację transformatorową oraz istniejącą instalację elektrowni abonencką elektrowni (...) należy trwale odłączyć od sieci elektroenergetycznej, wybudować w sposób spełniający wymagania warunków przyłączenia instalację abonencką przyłączanej elektrowni (...), instalację abonencką przyłączanej elektrowni (...) podłączyć do linii napowietrznej w miejsce odłączonej elektrowni (...).

W dniu 25 czerwca 2021 r. powód zawarł z (...) S.A. w G. umowę o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nr (...). Przedmiotem umowy było określenie praw i obowiązków operatora i powoda w zakresie przyłączenia do sieci instalacji, znajdującej się na obiekcie Wilkowo III. W dniu 29 czerwca 2021 r. powód złożył oświadczenie o gotowości instalacji przyłączanej, potwierdzające wykonanie instalacji zgodnie z warunkami przyłączenia nr (...). (...) S.A. dokonała w dniu 30 czerwca 2021 r. protokołu sprawdzenia technicznego układu pomiarowego w obiekcie Wilkowo III z wynikiem pozytywnym.

(dowód: pismo z dnia 23 kwietnia 2021 r. – k. 203, warunki przyłączenia k. 126-127v, umowa z załącznikami – k. 194-196, oświadczenie – k. 197, protokoły – k. 201,202, dokumenty w segregatorze –załącznik nr 45 cc – pismo powoda z dnia 02.04.2021 r.)

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2023r. Sąd Okręgowy w Olsztynie II Wydział Karny, w sprawie o sygn. akt (...), uznano oskarżonego B. W. za winnego tego, że w okresie od 03.01.2019r. do 26.08.2019r. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w celu uzyskania przez tę spółkę dotacji w kwocie 9.519.857,19 zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) na realizację projektu „Rozbudowa farmy fotowoltaicznej (...) i (...) zlokalizowanej na działkach nr (...) obręb (...), złożył w IZ fałszywe i nierzetelne pisemne oświadczenia dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, tj. popełnienia przestępstwa z art. 233 § 6 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k. i za to, przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. Oskarżonemu wymierzono karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 100 zł.

W uzasadnieniu wyroku karnego Sąd wskazał, że nastąpiła rozbudowa instalacji, ale powodowa spółka nie wybudowała stacji transformatorowej z przyłączem. Od samego początku było wiadome, że farmy Wilkowo III nie da się wpiąć do sieci, stąd były zabiegi z udziałem J. K. związane z wypięciem W. (...), (...) i wpięcie w to miejsce W. III. W ocenie Sądu nieprawdziwa i nierzetelna była odpowiedź oskarżonego z dnia 26 sierpnia 2019 r. Warunki przyłączeniowe nr (...) zostały zrealizowane na skutek podłączenia instalacji Wilkowo (...). W momencie składania wniosku o dofinansowanie i składania oświadczenia spółka nie miała warunków przyłączeniowych.

Wyrok uprawomocnił się 28 listopada 2023 r.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie II Wydział karny, z dn. 17.072023r., sygn. akt (...). 327-327v., uzasadnienie – k. 328 – 336, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 listopada 2023 r. z uzasadnieniem – k. 448-453)

Nabór wniosków przeprowadzany był zgodnie z ustawą wdrożeniową, wytycznymi ministerstwa w zakresie oceny i kwalifikowalności wydatków. Warunki przyłączeniowe lub umowa przyłączeniowa, były koniecznym załącznikiem

do wniosku do wniosku o otrzymanie dofinansowania. Regulamin określał limity wielkości instalacji, która mogła uzyskać dofinansowanie. Przed podpisaniem umowy każdy wnioskodawca musiał złożyć oświadczenie o zgodności składanej dokumentacji.

Dla potrzeb podłączenia farmy (...), powód odłączył farmy (...) i (...), gdyż inwestor dysponował przyłączeniem, które było wcześniej wykorzystywane dla potrzeb (...) i (...). (...) i (...) odłączono i odstawiono do rezerwy, a w miejsce tego podłączono (...). Projekt elektrowni (...) był zrobiony pod przyłączy do którego było podłączone (...) i (...). Została przeniesiona stacja transformatorowa o ok.200-300 m, w związku z powyższym został przedłużony kabel średniego napięcia i podłączony do tej stacji.

W 2022 r. spółka uzyskała od operatora zwiększenie mocy i obecnie instalacja (...), (...) i (...) jest przyłączona na jednym przyłączy o łącznej mocy 4 MW.

Do Departamentu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach konkursu z 2018 r., wpłynęło 330 wniosków, w tym 120 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na brak załącznika – warunków przyłączenia.

W trakcie kontroli projektu z 2016r. ustalono, iż warunki przyłączeniowe, które składano do projektu z 2018r. zostały wykorzystane w projekcie z 2016r. i na podstawie tych warunków została w kwietniu 2018 r. podłączona instalacja (...) i (...).

(dowód: zeznania świadków: J. K. (2) k. 429v.-430, J. S. k. 430-430v., B. P. k. 430v.-431, T. O. k. 431-432, Z. C. k. 432-433, zeznania świadka Ł. P. -k 433 v. - 433)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego żądanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie Sąd poczynił w oparciu o dołączone do sprawy dokumenty, których wiarygodność nie została podważona przez żadną ze stron. Ponadto Sąd uwzględnił zeznania świadków, J. S., B. P., T. O., Ł. P. i Z. C.. Zeznania przesłuchanych świadków uznano za wiarygodne. Zeznania te są co do zasady zgodne z dowodami z dokumentów, a świadkowie ci wskazywali, z jakich źródeł pozyskali wiadomości na dany temat, jaki był ich zakres styczności ze sprawą oraz jakich kwestii nie pamiętają. Odnosząc się do zeznań świadka J. K. (2) wskazać należy, że świadek potwierdził, że powód do konkursu (...) przedłożył warunki przyłączeniowe, które zostały zrealizowane w ramach farmy (...) i (...).

Sąd na podstawie art. 235⁽²⁾ § 1 pkt 2 k.p.c. pominął wniosek powoda zawarty w pozwie o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki. Pominięcie dowodu zgłaszanego przez stronę jest bowiem dopuszczalne wtedy, gdy okoliczności sporne, na które dowód powołano, zostały dostatecznie wyjaśnione (wyrok Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2012 r. sygn. akt(...), wyroki SN: z 12 stycznia 2005 r.,(...), z 5 lutego 2009 r., (...) i z 13 grudnia 2010 r., (...)). W tej sprawie Sąd uznał, że zgromadzone w sprawie dowody w postaci dokumentów oraz zeznań świadków w pełni pozwalają na dokonanie prawidłowego rozpoznania niniejszej sprawy, zaś wniosek dowodowy o dopuszczenie opinii biegłego, z uwagi na powyższe, oddalono jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tych samych przyczyn i na tej samej podstawie prawnej pominięto wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron.

Sąd pominął także, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. wniosek dowodowy powoda o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka B. W.. W ocenie Sądu przeprowadzenie tego dowodu doprowadziłoby do niepotrzebnego przedłużania postępowania. Świadek miałby zeznawać na okoliczności, które zostały dostatecznie wyjaśnione przedłożonymi przez strony, wzajemnie niekwestionowanymi dokumentami.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się w zasadzie do ustalenia czy powód w konkursie nr (...) przedłożył prawidłowy dokument (warunki przyłączeniowe) czy też posłużył się dokumentem, który był podstawą realizacji innego projektu i nie mógł stanowić podstawy finansowania i realizacji umowy o dofinansowanie.

W ocenie Sądu skoro warunki przyłączeniowe nr (...) zrealizowane zostały w ramach projektu (...), to nie mogły stanowić równocześnie podstawy do realizacji projektu nr (...). Powód przedłożył Instytucji Zarządzającej informacje i dokumenty nieprawdziwe, poświadczające nieprawdę, niepełne, mające na celu uzyskanie dofinansowania. W związku z czym toczyło się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie postępowanie karne, zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym (...).

Ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej (...) stanowiła podstawę prawną wdrażania funduszy unijnych (ustawa wdrożeniowa). Wejście w życie tej ustawy było niezbędnym warunkiem dystrybucji środków unijnych w Polsce. Regulacje unijne zobowiązują bowiem Polskę jako państwo członkowskie do przyjęcia odpowiednich środków prawnych gwarantujących właściwe funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli w ramach programów operacyjnych. Jednocześnie przepisy unijne ustanawiają w tym zakresie zasadę autonomii, która oznacza, że wydatkowanie funduszy ma odbywać się zgodnie z systemem instytucjonalnym i prawnym właściwym dla każdego państwa członkowskiego, poza przypadkami, kiedy prawo unijne wyraźnie narzuca odpowiednie rozwiązania prawne i proceduralne.

Zgodnie z art. 52a tejże ustawy, umowa o dofinansowanie projektu oraz decyzja o dofinansowaniu projektu mogły zostać zmienione, w przypadku gdy zmiany nie wpływają na spełnianie kryteriów wyboru projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną tego projektu.

Z kolei w rozdziale 13 cytowanej ustawy zamieszczono kryteria wyboru projektów. Stosownie do art. 37 właściwa instytucja przeprowadza wybór projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania (ust. 1). Projekt podlegał ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów (ust. 2). Nie mógł zostać wybrany do dofinansowania projekt: 1) którego wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania; 2) zakończony zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia ogólnego (ust. 3). Właściwa instytucja mogła wymagać złożenia przez wnioskodawcę oświadczeń niezbędnych do: 1) przeprowadzenia wyboru projektów do dofinansowania lub 2) zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu (ust. 3a). Oświadczenia były składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, z wyjątkiem oświadczenia, o którym mowa w art. 41 ust. 2 pkt 7c. Oświadczenia zawierały klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwej instytucji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań (ust. 4).

Z regulaminu konkursu wynika, że wymogiem formalnym wniosku było przedłożenie przez powoda warunków przyłączeniowych. Ze zgromadzonych w niniejszej sprawie dokumentów, jednoznacznie wynika, iż powód w ramach konkursu przeprowadzonego przez Instytucję Zarządzającą przedłożył na wezwanie warunki przyłączeniowe, które zostały wykorzystane na potrzeby innego projektu i na podstawie których nie mógł przyłączyć inwestycji, która miała być finansowana. Podkreślenia wymaga także fakt, iż na późniejszym etapie powód przedkładał inne warunki przyłączeniowe niż te, które pierwotnie złożył. Powód starał się także uzyskać warunki na moc powyżej 2 MW. Powyższe działania powoda nie były zgodne z regulaminem konkursu oraz składanym przez powoda wnioskiem o dofinansowanie.

Nie można pominąć faktu, iż ówczesny prezes zarządu – B. W. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie II Wydział Karny, z dnia 17 lipca 2023r., w sprawie o sygn. akt (...), uznany został za winnego tego, że w okresie od 03.01.2019r. do 26.08.2019r. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w celu uzyskania przez tę spółkę dotacji w kwocie 9.519.857,19 zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata (...) na realizację projektu „Rozbudowa farmy fotowoltaicznej (...) i (...) zlokalizowanej na działkach nr (...) obręb (...), złożył w IZ fałszywe i nierzetelne pisemne oświadczenia dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, tj. popełnienia przestępstwa z art. 233 § 6 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną. Jak wskazywał Sąd Najwyższy, istota związania, o której mowa w art. 11 k.p.c. polega na wyłączeniu dokonywania w postępowaniu cywilnym ustaleń faktycznych innych niż te, których dokonał sąd karny w sentencji wyroku skazującego, co oznacza, iż w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji wydanego w postępowaniu karnym wyroku skazującego. Przedmiotowe związanie dotyczy ustalonych w wyroku karnym (w sentencji) znamion przestępstwa i takich okoliczności, jak czas, miejsce, poczytalność sprawcy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 sierpnia 2021 r., (...), nie publ.). Moc wiążąca wyroku karnego oznacza, iż w sprawie cywilnej niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek własnych ustaleń co do tych okoliczności, którymi, zgodnie z omawianym przepisem, sąd jest związany w postępowaniu cywilnym. Sąd cywilny jest związany tylko ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Wszelkie inne ustalenia prawomocnego, skazującego wyroku karnego, wykraczające poza elementy stanu faktycznego przestępstwa, nie mają mocy wiążącej dla sądu cywilnego, nawet jeśli są zawarte w sentencji wyroku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 maja 2021 r., (...), nie publ.).

Przenosząc powyższe rozważania na stan niniejszej sprawy, należy wskazać, iż Sąd Okręgowy w Olsztynie II Wydział Karny, w wyroku z dnia 17 lipca 2023r. przesądził odpowiedzialność prezesa spółki za złożenie fałszywego i nierzetelnego pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego. W sentencji Sąd wskazał, że złożył on fałszywe i nierzetelne oświadczenie w celu uzyskania dofinansowania. Zatem, nasuwa się wniosek, iż pozwany bez wątpienia miał podstawy do rozwiązania umowy. Zgodnie bowiem z § 23 ust. 2 pkt 6 jeżeli beneficjent złoży lub przedstawi Instytucji Zarządzającej RPO WiM w ramach realizacji projektu nieprawdziwe, podrobione, przerobione lub poświadczające nieprawdę albo niepełne dokumenty i informacje w celu uzyskania dofinansowania, Instytucja Zarządzająca uprawniona była do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia.

Wbrew twierdzeniom powoda, składane przez niego oświadczenia przed dniem 02 lipca 2020 r. dały podstawę do wypowiedzenia umowy. Niewątpliwie oświadczenia powoda były składane w związku z realizacją przedmiotowej umowy.

Podkreślić należy, że w ramach przedmiotowego konkursu, 120 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na brak załącznika – warunków przyłączenia. Pozwany zaś jest zobowiązany uwzględnić zasadę równego dostępu do pomocy publicznej wszystkim beneficjentom. Wypłata powodowi świadczenia oznaczałaby nierówne traktowanie innych podmiotów.

Ponadto wskazać należy, że strona powodowa w żaden sposób nie wykazała także jakie faktycznie poniosła wydatki, w tym wydatki w wysokości i zgodnie z zakresem, jaki zaakceptował jej pozwany w ramach umowy o dofinansowanie.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Z powołanego przepisu wynika jedna z naczelnych zasad procesu sądowego polegająca na tym, że dowód wykazania prawdziwości określonego faktu obciąża tego, kto się na dany fakt powołuje dla uzasadnienia dochodzonego przed sądem prawa. Ciężar udowodnienia okoliczności przytoczonych przez powoda w uzasadnieniu treści pozwu spoczywał więc na powodzie. Strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Nierealizowanie przez stronę wspomnianego „obowiązku” naraża ją na niekorzystne skutki procesowe swoich działań, w postaci przegrania procesu sądowego. Podkreślić bowiem należy, iż nie jest dowodem samo twierdzenie, że pozwana winna spełnić na rzecz powoda określone świadczenie pieniężne. Ponadto zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany

do przeprowadzenia z urzędu dowodów zamierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, których wykazanie obciąża strony procesu, stosownie do treści art. 232 k.p.c.

Powód nie przedłożył żadnych faktur, bądź innych dokumentów potwierdzających poniesione przez niego koszty przedmiotowej inwestycji. Wszystkie wydatki w ramach projektów rozliczane są na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu złożonym przez powoda, nowa instalacja miała być przyłączona do sieci odrębnym, nowym przyłączem. Wnioskodawca w Sekcji V pkt A zakładał budowę nowego przyłącza do sieci elektroenergetycznej o długości 998 metrów. W szczegółowym opisie zakresu rzeczowego, jako roboty budowlane powód określił: budowę elektrowni fotowoltaicznej wraz z przyłączem energetycznym i stacją trafo o mocy 1999,98 Kw. Powód zaś nie wykonał nowego przyłącza i stacji trafo, co oznacza, że jego zakres robót był mniejszy niż wskazywany we wniosku o dofinansowanie. Zatem roszczenie powoda nie zostało wykazane także co do wysokości.

Z powyższych względów Sąd na podstawie powołanych przepisów oddalił powództwo jako bezzasadne (punkt I wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. poprzez obciążanie powoda obowiązkiem ich zwrotu na rzecz pozwanego w całości. Koszty procesu po stronie pozwanej obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej (25.000 zł).

Z tego względu Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 25.000 zł - z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, o czym orzekł, jak w punkcie II wyroku.

sędzia Ewa Oknińska